

Aftenposten Søndag 5. januar 1997

Furre-saken

Om et brev i 1974 . . .

Av Victor Sparre, Asker

Både i presse og fjernsyn har Berge Furre erkjent at han som ung har sagt «dumme ting», men han har ikke kunnet innrømme at enkelte av disse dumheter kunne lede til oppmerksomhet fra norsk sikkerhetstjeneste.

I tiden for den kalde krig arbeidet den unge teologistudent og kristen sosialist som sekretær for lederen for Kristne Arbeideres Forbund, domkirkeprest Ragnar Forbech. De drev en prisverdig gatemisjon blant byens fattigste, samtidig som de virket for større forståelse og samarbeide med det kommunistiske eksperiment i Øst-Europa. Men forståelse for Honecker- og Ceausescu-regimene hadde selvfølgelig den pris at man måtte tie stille om kristendomsforfølgelsene i disse diktaturene.

På den tiden var det mildt sagt problematisk å være praktiserende kristen i øst. Særlig ungdommen ble overvåket. De kunne som «fiender av sosialismen» bli utelukket fra gymnaser og universiteter. For å få en slutt på den kristne konfirmasjon innførte DDR-regimet en obligatorisk ideologisk undervisning som endte opp med et solidaritetsløfte til den sosialistiske stat.

I Norge var mange med på å protestere mot denne meningstvangen. Berge Furre var ikke blant dem, og Ragnar Forbech uttalte i norsk fjernsyn at en slik solidaritetserklæring til sitt land bare var bra.

I januar 1974, da Solsjenitsyn satt i Moskva og ventet på KGBs hevn etter at han hadde fått utgitt «Arkipelag Gulag» i vest, ble det hos oss utarbeidet et åpent brev som skulle sendes til Konferansen for fred, sikkerhet og samarbeid i Genève. Brevet minnet om at en sikkerhetsavtale som ikke samtidig innebærer frihet for individet til å tro, tenke og skrive etter sin innerste overbevisning, er meningsløs. Brevet var undertegnet av blant andre den katolske og en luthersk biskop samt representanter for de politiske partier på Stortinget, det vil si – jeg fikk i oppdrag å skaffe den manglende underskrift fra SV. Men i Stortinget satt representan-

tene fra SV i gruppemøte for å diskutere hva man skulle gjøre med skriversene i avisene om at to av stortingsrepresentantene fra SV hadde sonet dommer for landssvik. Omsider kom Berge Furre ut fra møtet, og jeg kunne legge frem brevet. Furre sa seg enig i teksten, men plasserte pekefingeren under signaturen til Høyres stortingsrepresentant, og sa: «Eg kan ikkje stå på same brev som den mannen.»

Det synes meg å være bare én person som kan gjøre slutt på den uverdige heksejakt som Stortinget har bedrevet i det gamle året. Det betinger at Berge Furre gjør klart om han mener at vårt land bør ha en sikkerhetstjeneste. Der nest må han kunne innrømme at selv om han ikke har vært spion, har enkelte av hans aktiviteter gitt grunn til å granske ham.

Til slutt kunne Berge Furre hugge over den jordiske knute ved å trekke seg fra Lund-kommisjonen.